

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

02 iunie 2016

CJ-6 nr. 153

RAPORT

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 82 din 04.03.2016), lectura II

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și expune următoarele.

Proiectul, inițiativa legislativă a Guvernului, are drept scop modificarea Codului penal (art. 54; 93;104), Codul de procedură penală (art. 52; 475;483; 485; 487), Codul de executare (art.174; 270; 291).

Proiectul a fost aprobat în prima lectură la data de 21.04.2016..

Cele mai esențiale modificări țin de liberarea de pedeapsă a minorilor, care sunt condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave de către instanța de judecată, dacă se constată că scopurile pedepsei pot fi pot fi atinse prin aplicarea unor măsuri de constrângere cu caracter educativ, prin internarea acestora într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare. De asemenea, amendamentele vin să completeze lista măsurilor de constrângere, stabilirea termenelor de aplicare a acestora, stabilirea organului responsabil de asigurarea controlului executării, excluderea limitelor discreționare la liberarea de răspundere penală sau liberarea de pedeapsă a minorului.

Proiectul a fost avizat de 6 Comisii parlamentare Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

În cadrul pregătirii proiectului pentru lectura II au parvenit un șir de amendamente de la deputații în Parlament, care au fost incluse în tabelul de sinteză parte componentă a proiectului.

Comisia cu votul unanim a membrilor, propune Parlamentului examinarea în ședința în plen a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 82 din 04.03.2016), în lectura II.

Președintele Comisiei

Raisa APOLSCHII

Sinteza
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr. 82 din 04.03.2016), lectura II

Conținutul proiectului	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului	Decizia comisiei
<p>LEGE</p> <p>pentru modificarea și completarea unor acte legislative Parlamentul adoptă prezenta lege organică.</p> <p>Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și completează după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 54: la alineatul (1), cuvintele „poate fi” se substituie cu cuvintele „este liberată”; la alineatul (2), cuvintele „li se pot aplica” se substituie cu cuvintele „li se aplică”.</p>	<p>dl. Roman Boșan, deputat în Parlament</p> <p>Dl. Victor Sorocean, deputat în Parlament</p>	<p>la pct.1 alin.(1), în scop de rigoare redacțională, cu referire la cuvintul de substituie „liberată” urmează a se exclude deoarece se regăsește în textul legii La p.1., se propune ca art. 54, să fie expus în următoarea</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă.</p>

	<p>DI. Victor Sorocean, deputat în Parlament</p>	<p>redacție: ”Articolul 54 va avea următorul cuprins: (1) Persoana în vîrstă de pînă la 18 ani care a săvîrșit pentru prima oară o infracțiune ușoară este liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale. (2) Persoana în vîrstă de pînă la 18 ani care a săvîrșit pentru prima oară o mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale. (3) Persoanelor liberate de răspundere penală, în conformitate cu alin.(1) și (2), li se aplică măsurile de constrîngere cu caracter educativ, prevăzute la art.104.”</p> <p>p.2., , se propune ca art. 93 să fie expus în următoarea redacție: „Articolul 93 va avea următorul</p>	<p>Nu este clar care ar fi oportunitatea expunerii art. 54 în redacție nouă, dat fiind faptul că alin. (1) și (2) propuse de autorul obiecției se regăsesc în alin. (1) la art. 54 din Codul penal în redacția actuală.</p> <p>Practic se dublează prevederile legale, diferă doar categoriile de infracțiuni care sunt comise. Drept urmare, considerăm inoportun, expunerea art. 54 în redacție nouă, acesta fiind foarte bine redat în redacția actuală din Codul Penal, fără a fi necesar divizarea normelor, doar din considerentul evidențierii categoriilor de infracțiuni comise. Este necesar de a introduce unele clarificări, care au fost specificate în proiectul Legii.</p> <p>Nu se acceptă Nu este clar care ar fi</p>
--	---	--	--

<p>2. Articolul 93 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 93. Liberarea de pedeapsă a minorilor</p> <p>Minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave sînt liberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se constată că scopurile pedepsei pot fi atinse prin aplicarea unor măsuri de constrîngere cu caracter educativ, prevăzute la art. 104.”</p>		<p>cuprins:</p> <p>Articolul 93. Liberarea de pedeapsă a minorilor</p> <p>(1) Minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sînt liberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se constată că scopurile pedepsei pot fi atinse prin aplicarea unor măsuri de constrîngere cu caracter educativ, prevăzute la art. 104.</p> <p>(2) Minorii condamnați pentru săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave sau grave pot fi liberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se va constata că scopurile pedepsei pot fi atinse prin internarea lor într-o instituție specială de învățămînt și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare, precum și prin aplicarea altor măsuri de constrîngere cu caracter educativ, prevăzute la art.104.”</p> <p>(3) Internarea minorilor într-o instituție specială de învățămînt și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare se stabilește de către instanța de judecată pe un termen de pînă la atingerea majoratului.</p>	<p>oportunitatea expunerii art. 93 în redacție nouă.</p> <p>În redacția propusă de către autorul obiecției la alin. (1) și (2) se dublează prevederile legale, diferă doar categoriile de infracțiuni care sunt comise. Considerăm că redacția art. 93 propusă în proiectul Legii, este una eficientă, aceasta îmbină acele 2 categorii de infracțiuni fără a fi necesar divizarea acestora în 2 norme legale separate. Mai mult ca atît, nu este clar de ce în alin. (1) se utilizează sintagma „sînt liberați”, iar în alin. (2) sintagma „pot fi liberați”.</p> <p>La fel, la alin. (2) propus spre examinare nu este necesară enumerarea măsurilor de constrîngere cu caracter educativ, dat fiind faptul că se face trimitere la art. 104, care foarte clar reglementează toate tipurile de măsuri de constrîngere.</p> <p>Mai mult ca atît, în proiectul legii s-a optat pentru excluderea prevederilor privind aplicarea măsurii de constrîngere cu caracter educativ - internarea minorului într-o instituție specială de învățămînt și de</p>
--	--	---	--

		<p>Prelungirea termenului de aflare a persoanei în aceste instituții după atingerea vârstei de 18 ani este permisă numai pînă la absolvirea unei școli de cultură generală sau de meserii.</p>	<p>reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare.</p> <p>Instituții speciale de învățământ, de reeducare și curative nu mai există, iar înființarea acestora în viitor ar fi în contradicție cu principiul educației incluzive. Ultima instituție de acest gen - Școala internat specială pentru copii cu devieri de comportament din s. Soloneț, r-nul Soroca a fost lichidată începând din 1 ianuarie 2011, conform Hotărîrii Guvernului nr. 1183 din 22 decembrie 2010.</p> <p>În atare situație se impune revizuirea măsurilor educative din legislația penală în scopul dezvoltării și sporirii eficienței aplicării acestora, precum și consolidarea rolului probațiunii la resocializarea și reintegrarea minorilor.</p> <p>Cu referire la alin. (3), considerăm că redacția acestuia este inoportună, deoarece potrivit proiectului de Lege supus adoptării, art. 104, alin. (5) prevede că toate măsurile de constrîngere se aplică minorilor pînă la atingerea majoratului, fără</p>
--	--	--	---

<p>3. Articolul 104: la alineatul (1), după sintagma „art.54” se introduc cuvintele „sau de pedeapsă penală în conformitate cu art.93”; la litera d), cuvintele „de tratament medical” se exclud; litera e) va avea următorul cuprins: „e) obligarea minorului să urmeze cursul de învățământ obligatoriu”;</p>	<p>Dl. Victor Sorocean, deputat în Parlament</p>	<p>p.3., la art. 104, se propune: La primul alineat: după sintagma ”art.93” <u>se introduc</u> cuvintele ”al. (1) și (2)”;</p> <p>la al doilea alineat: ”la litera d), cuvintele „de tratament medical” se exclud;” – <u>se exclude</u>;</p> <p>La al treilea alineat: în care se preconizează modificarea literei e), se propune să fie expus <u>în următoarea redacție</u>: ”litera e) va avea următorul cuprins: „e) obligarea minorului să urmeze cursul de învățământ obligatoriu sau internarea lui, de către instanța de judecată, într-o instituție specială de învățământ</p>	<p>a fi necesar dublarea prevederilor legale la art. 93, alin. (3) în redacția propusă.</p> <p>Nu se acceptă În articolul la care se face trimitere, respectiva sintagmă nu se regăsește</p> <p>Nu se acceptă Conform normelor gramaticale ale limbii române, „cuvintele” se exclud dar nu se exclude.</p> <p>Nu se acceptă În proiectul legii s-a optat pentru excluderea prevederilor privind aplicarea măsurii de constrângere cu caracter educativ internarea minorului într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare. Instituții speciale de învățământ și de reeducare și</p>
---	---	--	---

<p>se completează cu litera f) cu următorul cuprins:</p> <p>„f) obligarea minorului să participe la un program probațional”;</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cazul eschivării sistematice a minorului de la măsurile de constrângere cu caracter educativ, la propunerea organului de stat specializat, procurorul anulează măsurile aplicate și trimite cauza în judecată, iar în cazul stabilirii acestor măsuri de către instanța de judecată, aceasta le anulează și decide trimiterea cauzei penale procurorului sau, după caz, stabilește pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită.”;</p> <p>se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5) Măsurile de constrângere cu caracter educativ se aplică minorilor pînă la atingerea majoratului în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite.”</p>		<p>și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare;”</p>	<p>instituții curative și de reeducare nu mai există, iar înființarea acestora în viitor ar fi în contradicție cu principiul educației incluzive. Ultima instituție de acest gen - Școala internat specială pentru copii cu devieri de comportament din s. Soloneț, r-nul Soroca a fost lichidată începând din 1 ianuarie 2011, conform Hotărîrii Guvernului nr. 1183 din 22 decembrie 2010. În atare situație se impune revizuirea măsurilor educative din legislația penală în scopul dezvoltării și sporirii eficienței aplicării acestora, precum și consolidarea rolului probațiunii la resocializarea și reintegrarea minorilor.</p>
---	--	---	--

<p>Art. II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248 -251, art. 699), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 52 alineatul (1) punctul 22), după cuvintele „sub urmărire penal” se introduc cuvintele „ , aplică măsuri de constrângere cu caracter educativ”.</p> <p>2. Articolul 475: la alineatul (3), după cuvântul „penală” se introduc cuvintele „ , procurorul sau, după caz, instanța de judecată”.</p> <p>3. Articolul 483: la alineatul (1), textul „organul de urmărire penală poate face propunere procurorului de a înceta urmărirea penală în privința minorului și de a-l libera” se substituie cu textul „procurorul dispune încetarea urmăririi penale și liberarea minorului”; alineatul (2) se abrogă.</p>	<p>Dl. Victor Sorocean, deputat în Parlament</p>	<p>La Art. II din proiect care prevede operarea modificărilor și completărilor în Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr.122-XV din 14 martie 2003: la</p> <p>p.3, în care se în care se</p>	<p>Nu se acceptă Nu este clar argumentată oportunitatea promovării</p>
--	---	---	---

<p>4. Articolul 485: la alineatul (2), textul „cu internarea lui într-o instituție specială de învățământ și reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare, precum și” se exclude.</p>		<p>intenționează modificarea art. 483, se propune ca la primul alineat, prin care textul din al. (1) din CPP „organul de urmărire penală poate face propunere procurorului de a înceta urmărirea penală în privința minorului și de a-l libera” să fie substituit cu textul „procurorul poate dispune încetarea urmăririi penale și liberarea minorului”;</p> <p>- al doilea alineat, prin care se propune abrogarea al. (2), să fie exclus, alin. (2) din Articolul 483 fiind păstrat în varianta existentă în legea în cauză;</p>	<p>propunerii înaintate. Mai mult ca atât, în redacția actuală a CPP art. 483 alin. (3) este prevăzut faptul că încetarea urmăririi penale în privința minorului și liberarea acestuia se face de procuror la propunerea organului de urmărire penală.</p> <p>Nu se acceptă În proiectul legii s-a optat pentru excluderea prevederilor privind aplicarea măsurii de constrângere cu caracter educativ internarea minorului într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare. Instituții speciale de învățământ și de reeducare și instituții curative și de reeducare nu mai există, iar înființarea acestora în viitor ar fi în contradicție cu principiul educației incluzive. Ultima instituție de acest gen - Școala internat specială pentru copii cu devieri de comportament din s. Soloneț, r-nul Soroca a fost lichidată începând din 1 ianuarie</p>
---	--	--	---

<p>5. Articolul 487 se abrogă.</p>		<p>p.4, în care se intenționează excluderea din al. (2) din Articolul 485 a textului ”<i>cu internarea lui într-o instituție specială de învățământ și reeducare sau într -o instituție curativă și de reeducare, precum și</i>” să fie exclus, al. (2) din Articolul 485 fiind păstrat în varianta existentă în legea în cauză;</p> <p>în care se intenționează abrogarea Articolului să fie exclus, Articolul 487 fiind păstrat în varianta existentă în legea în cauză;</p>	<p>2011, conform Hotărîrii Guvernului nr. 1183 din 22 decembrie 2010. În atare situație se impune revizuirea măsurilor educative din legislația penală în scopul dezvoltării și sporirii eficienței aplicării acestora, precum și consolidarea rolului probațiunii la resocializarea și reintegrarea minorilor.</p> <p>Nu se acceptă Explicația la punctual de mai sus.</p> <p>Nu se acceptă Explicația la punctual de mai sus.</p>
------------------------------------	--	--	---

<p>Art. III. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 174 alineatul (3), cuvintele „,de către instituția specială de învățământ și de reeducare sau instituția curativă și de reeducare” se exclud.</p> <p>2. La articolul 249 alineatul (2), articolul 250 alineatul (2) și articolul 251 alineatul (2), după cuvintele „în penitenciar” se introduc cuvintele „, luînd în calcul toată perioada aflării lui în detenție în sistemul penitenciar”.</p>	<p>Dl. Victor Sorocean, deputat în Parlament</p>	<p>p.1 din proiect, <u>se exclude</u>, alineatul (3) din Articolul 174 a Legii în cauză, fiind păstrat în varianta existentă;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În proiectul legii s-a optat pentru excluderea prevederilor privind aplicarea măsurii de constrîngere cu caracter educativ internarea minorului într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare. Instituții speciale de învățământ și de reeducare și instituții curative și de reeducare nu mai există, iar înființarea acestora în viitor ar fi în contradicție cu principiul educației incluzive. Ultima instituție de acest gen - Școala internat specială pentru copii cu devieri de comportament din s. Soloneț, r-nul Soroca a fost lichidată începând din 1 ianuarie 2011, conform Hotărîrii</p>
--	---	---	---

<p>3. Articolul 270 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 270. Liberarea de pedeapsă a minorului</p> <p>Hotărîrea instanței de judecată privind liberarea de pedeapsă a minorului, în temeiul art.93 din Codul penal, se trimite pentru executare organului de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul minorul, care asigură controlul executării măsurii de constrîngere cu caracter educativ aplicate, conform art.104 din Codul penal.”</p>		<p>p.3, în care se intenționează modificarea Articolului 270 se propune să fie expus <u>în următoarea redacție</u>:</p> <p>”La Articolul 270 alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(1) Hotărîrea instanței de judecată privind liberarea de pedeapsă a minorului, în temeiul art.93 al. (1) și (2) din Codul penal, se trimite pentru executare organului de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul minorul, care asigură controlul executării măsurii de constrîngere cu caracter educativ aplicate, conform art. 104 din Codul penal.”</p> <p>se completează cu alineatul (1¹)</p>	<p>Guvernului nr. 1183 din 22 decembrie 2010. În atare situație se impune revizuirea măsurilor educative din legislația penală în scopul dezvoltării și sporirii eficienței aplicării acestora, precum și consolidarea rolului probațiunii la resocializarea și reintegrarea minorilor.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Completarea alin. (1) prin indicarea alin. (1) și (2) este irelevantă, dat fiind faptul că potrivit proiectului de Lege urmează a fi excluse prevederile privind aplicarea măsurii de constrîngere cu caracter educativ internarea minorului într-o instituție specială de învățămînt și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare. Instituții speciale de învățămînt și de reeducare și instituții curative și de reeducare nu mai există, iar înființarea acestora în viitor ar fi în contradicție cu principiul educației incluzive. Ultima instituție de acest gen - Școala</p>
---	--	---	--

<p>4. Articolul 291: la alineatul (1), după cuvintele „instanței de judecată” se introduc cuvintele „ sau, după caz, ordonanța procurorului”, iar după cifra „54” se introduce cifra</p>		<p>cu următorul cuprins: „(1¹) Hotărîrea instanței de judecată privind liberarea de pedeapsă a minorilor, în temeiul art.93 al. (3) din Codul penal, se trimite pentru executare organului de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul minorul, care asigură însoțirea și plasarea minorului în instituția specială de învățămînt și de reeducare sau în instituția curativă și de reeducare.”</p>	<p>internat specială pentru copii cu devieri de comportament din s. Soloneț, r-nul Soroca a fost lichidată începând din 1 ianuarie 2011, conform Hotărîrii Guvernului nr. 1183 din 22 decembrie 2010. În atare situație se impune revizuirea măsurilor educative din legislația penală în scopul dezvoltării și sporirii eficienței aplicării acestora, precum și consolidarea rolului probațiunii la resocializarea și reintegrarea minorilor.</p>
--	--	--	---

<p>„, 93”;</p> <p>alineatele (2) și (3) se completează în final cu cuvintele „sau, după caz, procurorul despre executarea ordonanței”;</p> <p>alineatele (4)-(6) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea, ca măsură de constrîngere, a minorului de a repara prejudiciile cauzate se expediază pentru executare organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului. Organul de probațiune informează, în termen de 5 zile, instanța de judecată despre executarea hotărîrii sau, după caz, procurorul despre executarea ordonanței.</p> <p>(5) Hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea, ca măsură de constrîngere, a minorului de a urma cursul de reabilitare psihologică se transmite organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului, care asigură controlul executării de</p>	<p>DL.Roman Boțan, deputat în Parlament</p>	<p>La Art.III:</p> <p>- la alin.(5), urmează ca cuvîntul „înștiințiază” să se substituie cu cuvîntul „informează”, deoarece acestea sînt sinonime. Astfel pentru a fi în conformitate cu art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001, terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și</p>	<p>Se acceptă</p>
--	--	---	--------------------------

<p>către minor a măsurii cu caracter educativ aplicate. În termen de 5 zile de la finalizarea cursului de reabilitare, organul de probațiune înștiințează despre aceasta instanța de judecată sau, după caz, procurorul, anexînd rezultatele tratamentului.</p> <p>(6) Hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea minorului de a urma cursul de învățămînt obligatoriu se transmite organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul minorului, care asigură controlul executării de către minor a măsurii de constrîngere cu caracter educativ aplicate. În termen de 5 zile de la absolvirea cursului de învățămînt obligatoriu, organul de probațiune informează instanța de judecată sau, după caz, procurorul.”;</p> <p>se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„ (6¹) Hotărîrea instanței de judecată sau, după caz, ordonanța procurorului privind obligarea minorului de a participa la un program probațional se</p>	<p>DI.Roman Boțan în Parlament,deputat</p>	<p>uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare și se va utiliza unul și același termen dacă este corect.</p> <p>-</p> <p>La alin.(6) și alin.(6¹), propunem ca după cuvintele „privind obligarea” , să se introducă expresia „ca măsură de constrîngere”.</p>	<p>Se acceptă</p>
--	--	---	--------------------------

<p>transmite organului de probațiune în a cărei rază teritorială se află domiciliul minorului, care asigură controlul executării de către minor a măsurii de constrângere cu caracter educativ aplicate. În termen de 5 zile de la finalizarea programului probațional, organul de probațiune informează instanța de judecată sau, după caz, procurorul.”;</p> <p>alineatul (7) se completează în final cu cuvintele „sau, după caz</p>		<p>În concluzie, menționăm că, textul proiectului se încadrează în unitatea de concept al actului legislativ, iar oportunitatea introducerii unor astfel de modificări rămîne la latitudinea Parlamentului.</p>	
---	--	---	--

Președintele Comisiei

Raisa APOLSCHII